

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: FEKETE ISTVÁN

FOCI A VULKÁN ÁRNYÉKÁBAN

Ha tényleg létezik a magyar futballpályák környékén oly sokszor hangoztatott „családbarát” mérkőzés, jobban tesszük, ha azt inkább jó 3600 kilométerre, az izlandi Vestmannaeyjar szigetén keressük. A Hásteinsvöllur amellet, hogy a világ egyik legszebb fekvésű pályája és a stadionzarándokok kihagyhatatlan állomása, a hétvégi meccsek idején a családi összejövetelek fontos színtere is, mely nem a szurkolói rigmusoktól, hanem gyerekzsivajtól hangos, ami a magyar pályákon edződött drukkerek számára elsöre egészen szokatlan élményként hathat – és ritka láttelepet ad a felívelő izlandi futballról

Meglepő helyen állt össze ismét a James–Hreiðarsson-duó. 2013-at írunk, amikor az angol válogatott egykori kapusa, David James bejelenti, hogy az ÍBV Vestmannaeyjarbe szerződik, s a portsmouth-os időkből jól ismert, edzőként szárnyait épp akkor bontogató izlandi Hermann Hreiðarsson játékosa lesz. Az angol Premier League-ben 15 idényt lehúzó Hreiðarssonnak ezzel teljesült a vágya: sikerült rábeszélnie James-t, hogy igenis érdemes az alig 350 ezer lakosú szigetországba szerződnie. A kapus bejelentése előtt alighanem értetlenül álltak a vérmes drukkerok, hiszen messze nem Izland volt akkoriban a légiósnak álló angol játékosok első számú célállomása.

Az izlandi ugyan továbbra sem a legvonzóbb bajnokság Európában (az erőssorrendet tekintve jelenleg a 39., míg a magyar a 33.), ám a válogatott csodaszámba menő menetelése más fénybe helyezte az izlandi labdarúgást. Ki ne emlékezne, hogy Izland ellen a magyar válogatottnak csak egy kínkeserves döntetlenre futotta a 2016-os Európa-bajnokságon, s míg Andorra és Luxemburg ellen is csak vergődünk, addig az északi „csoda” tovább íródott: Izland a legkisebb népességű országgként kvalifikálta magát a 2018-as oroszországi világbajnokságra!

Ám hosszú utat járt be az izlandi foci, amíg a válogatott, a Strákarnir okkar (Mi Fiaink) Európa-szerte rettegett ellenféllé vált.

SÖTÉT FELLEGEK

A HAZAIK BALSZÉLSŐJE, VÍDIR THORVARDARSON ÉPP BEADNI KÉSZÜL – EBBŐL SEM LETT GÓL, AHOGY AZ ÍBV LEGTÖBB PRÓBÁLKOZÁSÁBÓL SEM. VESTMANNAEYJAR JÖVŐRE ELSŐ OSZTÁLYÚ CSAPAT NÉLKÜL MARAD

Az izlandi ugyan továbbra sem a legvonzóbb bajnokság Európában (az erőssorrendet tekintve jelenleg a 39., míg a magyar a 33.), ám a válogatott csodaszámba menő menetelése más fénybe helyezte az izlandi labdarúgást.

TERMÉSZETES DÍSZLETEK KÖZÖTT
AMÍG A NAGYOK A BENNMARADÁSÉRT KÜZDENEK, A KICSIK TÉT NÉLKÜL FOCIZGATNAK A HÁSTEINS-VÖLLUR-STADION MELLETT KIALAKÍTOTT KISPÁLYÁN. AZ 1912-BEN ÁTADOTT LÉTESÍTMÉNYT 2017-BEN A BBC A VILÁG TÍZ LEGSZEBB PÁLYÁJA KÖZÉ VÁLASZTOTTA

EZ KÖZEL VOLT
AZ ÍBV HAZAI MECCSEIRE ÁTLAGOSAN 600 HELYI SZURKOLÓ ÉRKEZIK. AZ IZLANDI ÉLVONAL ÁTLAGNÉZŐSZÁMA 1000 KÖRÜLI

NEM TURISTA...
HELYI VENDÉG BUKKAN FEL A SZIGET DÉLI CSÜCSKÉN KIALAKÍTOTT LUNDALES MELLETT

A LEHETŐSÉGEK HAZÁJA ▶
AZ ISKOLA MELLETT FAKERÍTÉSSEL KÖRÜLVETT KISPÁLYÁT ALAKÍTOTTAK KI. AZ ILYEN KÉZREESŐ, ÁLLANDÓAN HASZNÁLHATÓ „GRUNDOK” IGEN GYAKORI LÁTVÁNYNAK SZÁMÍTANAK IZLANDON

VONZÓ SZÁRNYASOK
IZLANDON MINTEGY 10 MILLIÓ LUNDA ÉL. KÖZÜLÜK VESTMANNAEYJAREN NYARANTA 1,1 MILLIÓ FÉSZKEL. ÓRIÁSINAK TŰNIK E LÉTSZÁM, ÁM AZ UTÓBBI ÉVSZÁZADBAN ÁLLOMÁNYUK – A VÁLTOZÓ KLÍMA ÉS A FÉSZKELŐHELY-ZAVARÁS MIATT – JELENTŐSEN CSÖKKENT. A LUNDASZÁMOT LEGINKÁBB AZZAL VETHETJÜK ÖSSZE, HOGY MÍG 15 ÉVE KB. 500 EZER TURISTA FORDULT MEG IZLANDON ÉVENTE (LEGINKÁBB A NYÁRI HÓNAPOKBAN), IDÉN MÁR KB. 2,5 MILLIÓ!!! A LUNDALES KOMOLY TURISTAMÁGNES, ÁM PÉNZÉRT VADÁSZNI IS LEHET RÁJUK

A VILÁG ÉS VESTMANNAEYJAR

Az izlandi labdarúgás egyik legpatinásabb klubja az Ípróttabandalag Vestmannaeyja FC. Az 1903-ban alapított egyesület a második legrégebbi csapat a szigetországban, háromszor (1979, 1997, 1998) nyerte meg hazája bajnokságát, most azonban épp utolsó a tabellán. Nem túl jó előjelekkel várta a csapat július 13-án a Hafnarfjarðari FH elleni meccset sem, ráadásul egy esetleges újabb vereség szinte garantáltan megpecsételte volna az ÍBV sorsát, a második vonalba számúzva az egyesületet.

Pedig itt igazán különleges körülmények várják a labdarúgókat, pályájukat a BBC a világ tíz legszebb stadionja közé választotta, Vestmannaeyjar pedig a természetjárók Mekkája. Az Izland partjaitól délre található, alig 16,3 km² összterületű, 15 kisebb-nagyobb sziget, sziklazátony alkotta szigetcsoportot nagyjából négyezren lakják, a lakosság – ahogy az ősidőktől fogva mindig – túlnyomórészt halászatból él. Éghajlata óceáni, időnként rendkívül szeles, de az Észak-atlanti-áramlat melegítő hatása miatt Vestmannaeyjar büszkélkedhet a legmagasabb éves átlaghőmérséklettel egész Izlandon.

A világ akkor ismerte meg Vestmannaeyjart, amikor fő szigetén, a Heimaey-en 1973. január 23-án kitört az Eldfell, Izland egyik legfiatalabb vulkánja. A lakosságot evakuálták, több tucat házat temetett be a vulkáni hamu, a lávafolyam pedig már a kikötőt fenyegette. A tévén közvetített kataklizma egész Skandináviát felrázta: sok helyről érkeztek adományok a helyiek megsegítésére. A vulkánkitörést övező nagy nemzetközi érdeklődés ráirányította a figyelmet a szigetcsoportra, amely aztán jócskán profitált a fellendülő turizmusból. Ráadásul itt él a világ egyik legnagyobb lundapopulációja; évente 1,1 millió tengeri madár fészkel nyaranta a szigeten, a lundales az ide látogató turisták egyik fő attrakciója.

A mai, Izlandot ellepő elképesztő tömegturizmus nyilván a szigetcsoportot sem kíméli: komp köti össze a szárazfölddel, míg az Eagle Air repülőjáratot közlekedtet Reykjavík és a Heimaey között.

Az Izland partjaitól délre található, alig 16,3 km² összterületű, 15 kisebb-nagyobb sziget, sziklazátony alkotta szigetcsoportot nagyjából négyezren lakják, a lakosság túlnyomórészt halászatból él.

A CIKK MEGÍRÁSÁT A VISIT REYKJAVÍK TÁMOGATTA

A „JÁTÉKOSKELTETŐ”

Az alacsony népességszám ellenére Vestmannaeyjar ontja magából a tehetséges futballistákat. Itt kezdte pályafutását a később a Bayern Münchenben és a Stuttgartban is megforduló Asgeir Sigurvinsson, továbbá Gudmundur Torfason, aki a belga és a skót bajnokságban futott be karriert, valamint az izlandi első osztály eddigi legeredményesebb gólszerzője, Tryggvi Gudmundsson. Vestmannaeyjar szigetén játszott, illetve edzősködött az izlandi labdarúgás egyik sikerkovácsa, a válogatott korábbi szövetségi kapitánya, Heimir Hallgrímsson is.

A fiatalok számára a labdarúgáson kívül kevés időtöltési lehetőség akad Vestmannaeyjaren – és ez részben talán indokolja, hogy ez az apró sziget miért tudott ennyi, európai szinten is ismert futballistát adni Izlandnak.

MI MÁS, HA NEM A FOCI?

VESTMANNAEYJAREN A KEVÉS IDŐTÖLTÉSI LEHETŐSÉG EGYIKE A FOCI, TALÁN EZ MAGYARÁZZA, MIÉRT KERÜLT KI INNEN A SZIGET LAKOSSÁGSZÁMÁHOZ KÉPEST SOK TEHETSÉGES LABDARÚGÓ. MÁR A LEGFIATALABBAKKAL IS MAGASAN KÉPZETT, ELHIVATOTT EDZŐK FOGLALKOZNAK

„EGYSZER ÉN IS FOCISTA LESZEKI!”

A NEMZETI VÁLOGATOTT MEZÉBEN BÜSZKÉN FESZÍTŐ FIÚ BÁTÝJA AZ IZLANDI UTÁNPÓTLÁS-VÁLOGATOTT TAGJA. SZERETNE Ő IS A TESTVÉRE NYOMDOKAIBA LÉPNI...

A fiatalok számára a labdarúgáson kívül kevés időtöltési lehetőség akad Vestmannaeyjaren – és részben talán indokolja, hogy ez az apró sziget miért tudott ennyi, európai szinten is ismert futballistát adni Izlandnak. A Hásteinsvöllur mellett van még egy nagypálya, illetve két műfüves kispálya, ahol a gyerekek kedvükre gyakorolhatnak – nyáron akár éjfélig is, hiszen ezekben a hónapokban csak 1-2 órára tűnik el a horizont mögé a Nap. De ma már a rossz idő sem leküzdhetetlen akadály, ugyanis itt is épült minden igényt kielégítő fedett pályás csarnok, így a korábbi szűk fél év helyett egész évben edzhetnek a focisták – minőségi edzők keze alatt.

Ma a 350 ezres szigetország 20 ezer igazolt futballistával büszkélkedhet, ami a lakosság 6 százalékának felel meg – ugyanez az arány itthon nagyjából 2,5 százalék...

büszkélkedhet, ami a lakosság 6 százalékának felel meg – ugyanez az arány itthon kb. 2,5 százalék –, ezért az edzők merítési lehetősége is jóval nagyobb. Izlandon – hiába a nagy távolságok – remekül működik a scouting (játékosmegfigyelői) rendszer, és gyakorlatilag elképzelhetetlen, hogy egy korábban felfedezett, tehetséges játékos eltűnjön a „radarról”.

Mindenhhez hozzájön persze még a győztesmentalitás, a harcoss küzdőszellem, valamint a taktikai fegyelem. Ami pedig a klubfutballt illeti, rendkívül fontos a helyi kötődés: egy játékos jó eséllyel abban a csapatban fog futballozni, ahol felnő, és csak ritkán vált klubot országon belül.

A bajnokság félprofi, szinte mindenkinek van civil foglalkozása, a legendás edző, Hallgrímsson például fogorvos. Hozzá fűződik a 2018-as világbajnokság egyik legjobb nyilatkozata, amikor a Messivel felálló Argentína elleni sorsdöntő meccs előtt kijelentette, hogy bárhogyan is alakul a találkozó, nem fogja feladni a praxisát...

Az izlandi labdarúgás fejlődése töretlen – de ez most épp sovány vigasz Vestmannaeyjaren, hiszen a helyi csapat ma sem tudja megtörni rossz sziériáját. A vendégeknek sikerül a félidei 1–0-s vezetést megoldaniuk eggyel, az ÍBV-nek csak egy szépítő találatra futja. Érthető a csalódottság, hiszen ezzel az ÍBV gyakorlatilag visszacsúszik a másodosztályba, de így sem valószínű, hogy a kiesés miatt a játékoskeret teljesen kicserélődné a következő idényre. Hiszen, ahogy Izland többi részén, úgy Vestmannaeyjaren is tudják: a klubhűség mindenekfelett!

FEKETE ISTVÁN
FOTÓRIPORTER,
SZERKESZTŐ. ÉRDEKLŐDÉSI
TERÜLETE A SPORT ÉS
A TÁRSADALOM KAPCSOLATA

NAGY PÉNZ, NAGY FOCI

Az izlandi válogatott sikersziériája mögött leginkább az átfogó létesítményfejlesztés, illetve az edzőképzés új alapokra helyezése áll. Előbbi a klubok és a helyi önkormányzatok összefogásának köszönhető. Izlandon a múlt század végén a játékosok még murvás pályákon edzettek a szokatlanul hosszú, 7-8 hónapos bajnoki szünet idején, aztán 1985-ben és 1992-ben két műfüves nagypálya is épült, 2000-ben pedig egy fedett nagypályát húztak fel. Ma már sok, futballozásra alkalmas, fűthető, fedett csarnok van Izlandon, a játékosok többet edzenek, így nemcsak fizikailag fejlődtek sokat, hanem a technikai készségeik is javultak. Az iskolák mellett pedig fakerítéssel körülvett kispályákat alakítottak ki, ahogy az Vestmannaeyjaren is látható.

A sikerrecept másik összetevője az edzőképzés: a korábbi fejtelenséget tudatos, tervszerű építkezés váltotta fel, az edzők profik, s ma már Izland élen jár az UEFA-minősítéssel rendelkező edzők lakosságszámra vetített arányát tekintve. Már a legfiatalabbakkal is képzett, elhivatott edzők foglalkoznak.

A kulcs az esélyegyenlőség: mindenki ugyanazt a képzést kapja és ugyanannyit edz. Izlandon gondosan kerülnek a kissé elhasznált „akadémia” szót, hiszen mindegyik klubnak megvan a maga modellje a tehetséges labdarúgók nevelésére. Ma a 350 ezres szigetország 20 ezer igazolt futballistával

ELLENFÉL-GYŐZELEM

AZ ÍBV EZÚTTAL IS KIKAPOTT, A FIMLEIKAFÉLAG HAFNARF JARÐAR JÁTÉKOSAI AZ ÖKET ELKÍSÉRŐ VENDÉGDURKKEREKKEL EGYÜTT ÜNNEPELNEK A MECCS UTÁN

CSALÁDBARÁT ESEMÉNY

A HÁSTEINSVÖLLUR-STADIONBAN LEHET A VILÁGON A LEGMAGASABB AZ 1 NÉGYZETMÉTERRE JUTÓ BABAKOCSIK SZÁMA – LEGALÁBBIS A FUTBALLPÁLYÁK KÖZÜL

